

N:o 63.

Ank. till Riksd. kansli den 8 maj 1888, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, angående gratifikationer åt tjänstemännen och vaktbetjente
i Riksdagens tryckeriexpedition samt en vaktmästare inom
Andra Kammaren.* (R. A.)

Herrar talmän hafva under den 4 innevarande månad till statsutskottet aflåtit en så lydande skrifvelse:

»Vid hållet talmanssammanträde, hvari de ständiga utskottens ordförande och Riksdagens kanslideputerade deltagit, hafva kanslideputerade inkommit med den i bilagda skrifvelse gjorda framställning angående förhöjning af gratifikationerna åt tjänstemännen och vaktbetjente i Riksdagens tryckeriexpedition. Denna framställning vann understöd af talmanskonferensens ledamöter samt de ständiga utskottens ordförande.

Vidare väcktes fråga om beredande af förbättrad aflöning åt den bland Andra Kammarens vaktmästare, som besörjer utdelning i båda kamrarna af postförsändelser till Riksdagens ledamöter. Det erinrades, att nämnda vaktmästare, för hvilken enligt 1870 års Riksdags beslut aflöningen utgår med 3 kronor om dagen, i likhet med hvad för kamrarnes vaktmästare i allmänhet är bestämdt, fick, på grund af Riksdagens beslut, för 1887 års senare lagtima riksmöte uppbära aflöning, beräknad efter enahanda grund, som är stadgad för kamrarnes förste vaktmästare, eller 3 kronor 50 öre om dagen. Denna löneförbättring gälde emellertid endast för nyssnämnda riksmöte, men då ifrågavarande vaktmästare, hvars göromål under de senare åren ökats till följd, bland

annat, af riksdagsmännens växande antal, syntes böra äfven för innevarande och kommande riksdagar åtnjuta motsvarande aflöningsförmåner, enades de vid talmanssammanträdet tillstädesvarande kammarledamöternas åsigter derom, att aflöningen för denne vaktmästare borde från och med innevarande riksdag tills vidare utgå med 3 kronor 50 öre om dagen.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, få talmännen, under åberopande af stadgandet i § 3 mom. 2 af de för Riksdagen antagna reglementariska föreskrifter, till statsutskottet härmed öfverlemna följande förslag:

1:o) att från och med innevarande riksdag och framgent, intill dess annorlunda kan varda af Riksdagen beslutadt, ett belopp af högst 2,700 kronor må för hvarje lagtima riksdag ställas till kanslideputerades förfogande, att användas till gratifikationer åt tjenstemännen inom tryckeriexpeditionen samt de derstädes anstälde vaktbetjente; äfvensom

2:o) att den bland Andra Kammarens vaktmästare, som besörjer utdelning i kamrarne af postförsändelser till Riksdagens ledamöter, må från och med innevarande riksdag och framgent, intill dess annorlunda kan varda af Riksdagen beslutadt, uppbära aflöning, beräknad efter enahanda grund, som är bestämd för kamrarnes förste vaktmästare, eller 3 kronor 50 öre om dagen.»

Kanslideputerades, af herrar talmän åberopade, till dem aflåtna skrifvelse, är af följande innehåll:

»Uti till Riksdagen den 6 maj 1886 afgifvet memorial yttrade kanslideputerade som följer:

Under de senare årens riksdagar hafva göromålen i Riksdagens tryckeriexpedition tilltagit i en grad, som säkerligen icke lär varit förutsedd, då aflöningen för tjenstemännen derstädes för 16 år sedan, eller vid 1870 års riksdag, bestämdes; och har denna tillökning särskildt vid innevarande riksdag varit synnerligen känbar.

De ordinarie arbetstimmarne i tryckeriexpeditionen äro kl. 10 f. m.—3 e. m. samt kl. 5—8 e. m., eller inalles åtta timmar, men ofta nog har af nedan omförmälda orsaker denna arbetstid måst utsträckas, så att afslutningstimmen kl. 8 e. m. framflyttats till kl. 9 eller 10 på qvällen samt kl. 10 f. m. utbyttts mot kl. 7 på morgonen.

Då tillförene, eller åtminstone till början af adertonhundraåttio-talet, det ingalunda var ovanligt, att under ordinarie arbetstiden endast omkring halfva antalet af de i expeditionen anstälde korrektur- och motläsare behöfde på en gång vara tillstädes, så att på en hvar af dem endast kom 4 till 5 timmars daglig tjenstgöring, hör det numera till

undantagen, att flere än en eller två af dessa tjänstemän kunna under någon del af dagen vara tjänstfrie, men ganska ofta är hela personalen till tjänstgöring inkallad, och under denna riksdag har jemväl vid flerfaldiga tillfällen en del af söndagen måst egnas åt arbetet. Att föreståndaren för tryckeriexpeditionen, huru lång arbetsdagen än må vara, städse måste finnas till hands, säger sig sjelft. Det ansvar honom åligger med hänseende dertill, att alla de åt tryckeriexpeditionen öfverlemnade ärenden blifva med ordning och skyndsamhet expedierade, hans åligganden vidare att tillhandagå vederbörande, så väl utskottens ledamöter och tjänstemän som enskilde riksdagsmän, med upplysningar angående tryckeriärendena, att från utskotten och kamrarne emottaga de till tryckning afsedda manuskript, att inregistrera och bland respektive tryckerier fördela desamma samt att anordna och öfvervaka arbetet inom tryckeriexpeditionen, kräfva med nödvändighet en sådan oafåtlig närvaro.

För öfrige tjänstemän kan medeltjänstetiden beräknas till omkring sju timmar dagligen, hvarvid torde böra bemärkas, att sådant är förhållandet snart sagdt från riksdagens början till dess slut samt i sjelfva verket flera veckor derefter, under det åter inom Riksdagens kamrar så väl som inom de olika utskotten periodvis inträffa vissa uppehåll i arbetet, som medgifva tjänstemännen någon tids hvila från göromålen.

Anledningen till denna tillökning i göromålen inom tryckeriexpeditionen är att söka, bland annat, uti de i hög grad stegrade anspråken på snabbhet vid riksdagshandlingarnas befordrande till trycket. Det är icke ovanligt att i tryckeriexpeditionen få emottaga manuskript, och stundom ganska vidlyftiga sådana, kl. 9 till 10 på qvällen under dervid uttryckt önskan, att desamma måtte blifva färdigtryckta till utdelning dagen derpå vid elfva-tiden på förmiddagen. Men för att sådant skall blifva möjligt samt tid finnas öfrig för häftning m. m. måste korrekturet läsas vid 7-tiden på morgonen.

För fortskyndandet af Riksdagens arbeten är det nödvändigt att tillvägagå på detta sätt, men på samma gång bör det erkännas, att uppnåendet af nämnda mål i icke ringa mån är beroende af tryckeriexpeditionens verksamhet.

En annan hufvudsaklig anledning till det ökade arbetet är det numera ofta förekommande så kallade förslagstrycket, bestående deri, att vederbörande utskotts förslag till utlåtande eller dertill hörande handlingar tryckas såsom »förslag» i en mindre upplaga för att användas vid föredragningen af detsamma inom utskottet. Användandet af dylikt för-

slagstryck har riksdag efter riksdag tagit allt större omfattning, likasom allt flera utskott börjat begagna sig deraf. Omkring tre fjerdedelar af allt det tryck, som för stats- och bevillningsutskotten blifvit verkställt, har först varit såsom »förslag» uppsatt, hvaribland särskildt må nämnas alla de utlåtanden, som i någon mån rört viktigare och vidlyftigare ärenden, såsom hufvudtitlarne, tullbevillningsfrågorna m. fl.; och har jemväl från åtskilliga andra utskott dylikt förslagstryck förekommit. Att detta skall medföra en synnerlig tillökning af göromålen inom tryckeriexpeditionen är uppenbart. Hvarje betänkande, hvarå så kalladt förslag tryckes, måste två gånger passera tryckeriexpeditionen; första gången såsom förslag, för att utdelas inom utskottet, och andra gången då det justeradt derifrån återkommer för att utdelas i kamrarne. Korrekturläsning derå måste ske båda gångerna, ty dels äro oftast väsentliga ändringar och tillägg i förslaget gjorda vid justeringen inför utskottet, dels kunna rubbningar i de uppsatta stilformarne under mellantiden hafva egt rum vid tryckeriet; och vid båda tillfällena påkallas af vederbörande utskott den allra största skyndsamhet vid expeditionen genom trycket; hvadan i afseende å detta så kallade förslagstryck dubbelt arbete uppstår för tryckeriexpeditionen.

De vid expeditionen anstälde vaktbetjente hafva naturligen i följd af nämnda omständigheter fått vidkännas icke obetydlig tillökning i deras vakttid och uppässning.

Att under sådana förhållanden, hvilka ingalunda äro af tillfällig art utan fastmer torde år efter år återkomma i städse förstörad skala, den ersättning, som jemlikt 1870 års Riksdags beslut tillkommer tjänstemännen och vaktbetjente vid tryckeriexpeditionen, icke motsvarar det arbete, som af dem fordras, lärer icke kunna förnekas, och någon tillökning i denna ersättning torde vara önskvärd äfven ur den synpunkt, att det må vara angeläget att åt tryckeriexpeditionen bibehålla den vid göromålen vana och särdeles dugliga personal, som sedan flera år varit derstädes anställd.

Aflöningen till tjänstemännen i tryckeriexpeditionen utgör nu för dag räknadt för motläsare 5 kronor 50 öre, eller något mer än för kamrarnes kanslistor; för korrekturläsarne 6 kronor 50 öre, eller lika med hvad notarierna i andra ständiga utskott än statsutskottet undfå; samt för föreståndaren 10 kronor, eller lika med aflöningen för kamrarnes notarier; hvartill komma för desse tjänstemän, likasom för tjänstemännen i statsutskottet, särskilda gratifikationer, hvilka utgått med 450 kronor för föreståndaren, 150 kronor för en hvar af de fyra korrekturläsarne samt 100 kronor för en hvar af tre motläsare, eller

inalles 1,350 kronor. Den vaktbetjente tillkommande aflöning utgår med lika belopp, som för kamrarnes vaktmästare blifvit bestämd.

På grund af hvad i fråga om tryckeriexpeditionens ökade göromål sålunda blifvit anfördt, och då de tjenstemännen inom denna expedition tillkommande aflöningsförmåner för närvarande ej synas stå i rätt förhållande till det synnerligen trägna och ansvarsfulla arbete, hvilket desse vid skötande af sina befattningar äro underkastade, hafva kanslideputerade, som för närvarande ansett sig icke böra väcka fråga om förhöjning af det för vederbörande bestämda dagarfvode, funnit sig icke böra underlåta att söka för *innevarande riksdag* bereda dem en skälig tillökning af det här ofvan omförmälda gratifikationsbeloppet; hvadan deputerade hemställa:

dels att det nu utgående gratifikationsbeloppet till tryckeriexpeditionens tjenstemän, 1,350 kronor, måtte ökas till 2,550 kronor, så att gratifikationerna till dem höjas med 100 kronor för motläsarne, 150 kronor för korrekturläsarne samt 300 kronor för tryckeriföreståndaren och sålunda utgå för den sistnämnde med 750 kronor, för en hvar af fyra korrekturläsare med 300 kronor och för en hvar af tre motläsare med 200 kronor;

dels ock att en hvar af expeditionens tre vaktbetjente måtte tillerkännas en gratifikation af 50 kronor, eller tillhopa 150 kronor.'

Hvad kanslideputerade sålunda föreslagit blef af Riksdagen bifallet.

År 1887 blef icke, oaktadt de i hög grad fortskyndade arbetena inom tryckeriexpeditionen, någon framställning i detta ämne till Riksdagen gjord, enär kanslideputerade funno sig i tillfälle att af de medel, som jemlikt 1870 års riksdagsbeslut stå till kanslideputerades förfogande, vid riksdagens slut så väl den 5 mars som den 9 juli, tilldela tjenstemännen i tryckeriexpeditionen gratifikationer till belopp, som sammanlagda i det närmaste motsvarade hvad desse tjenstemän år 1886 fått uppbära.

Vid innevarande riksdag har erfarenheten till fullo bekräftat hvad kanslideputerade i ofvan berörda memorial anfört beträffande arbetena inom tryckeriexpeditionen och behovet af någon, det ökade arbetet motsvarande förhöjning i aflöningen för de derstädes anstälde tjenstemän äfvensom vaktbetjeningen, och någon anledning att antaga att de omständigheter, som föranledt den betydliga tillökning i göromålen inom nämnda expedition, hvilken under senare riksdagar egt rum, i framtiden skulle komma att undergå någon förändring i motsatt riktning, lärer icke förefinnas.

Under sådana förhållanden, och då det torde vara olämpligt att särskild framställning i ämnet till hvarje Riksdag aflåtes, få kanslideputerade, som anse det af 1886 års Riksdag anvisade gratifikationsbelopp för närvarande vara tillräckligt, hemställa, det behagade herrar talmän föreslå, att från och med innevarande riksdag och framgent, intill dess annorlunda kan varda af Riksdagen beslutadt, ett belopp af högst två tusen sju hundra kronor må för hvarje lagtima riksdag ställas till kanslideputerades förfogande, att användas till gratifikationer åt tjänstemännen inom tryckeriexpeditionen samt de derstädes anstälde vaktbetjente.»

Statsutskottet, som delar den till grund för detta förslag liggande åsigt och ej haft något att mot förslaget erinra, får hemställa,

att herrar talmäns ofvan intagna förslag må af Riksdagen godkännas.

Stockholm den 8 maj 1888.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.